

پیغام

Disaster relief

Building peace

Healthy cities

Carpet secrets

سال دووم - شماره ۵ پنجم

۱۹۹۸ فبروری

رمضان المبارک - شوال ۱۴۱۸

دلو - حوت ۱۳۷۶

دېرېس اکاډمۍ

From one Disaster to Another - 1

The difficulties of getting aid to the victims of the Rustaq earthquake.

From Words to Action - 3

A seminar on the links between aid and peacebuilding.

What is a Healthy City? - 4

An article explaining the benefits of a healthy city.

All the Way Home. - 6

A story of refugees returning from Chitral to Keshim in Badakhshan.

Literature - 8

The Story behind the Afghan Carpet - 10

An introduction to some carpet designs.

Education in Refuge - 12

Two students, a girl and a boy, express their feelings and hopes for improved education.

Molasses - 14

The way of making Molasses.

Floods in Southern Afghanistan - 15

A report of floods that destroyed both buildings and a way of life.

Chak-e-Wardak Hospital - 16

A project serving villagers and nomads.

* از ماتی به ماتم دگر - ۱

حکایتی از مشکلات کمک رسانی به قربانیان زلزلهء رستاق.

* (له ویناووڅخه ترحقایقو پورې) - ۳

په یورک کې د افغانستان په هکله یو سیمینار.

* شهر صحتی چیست؟ - ۴

مقاله یې اندر باب فواید یک شهر صحتی.

* د وطن په لور - ۶

دهغو مهاجرینو کیسه چې له چترال څخه د بدخشان وکشم ته بیرته ستانه شول.

* ادبیات - ۸

* راز پیروزی قالینهای افغانی - ۱۰

معرفی برخی از دیزاینهای قالین.

* تعلیم و تربیه در دیار هجرت - ۱۲

دو تن از دانش آموزان احساس و آرزوهایشان را به خاطر بهبود وضع تعلیم و تربیه ابراز میدارند.

* مولاسس - ۱۴

د مولاسس غذایی خبثتی څنگه جوړیږي؟

* د افغانستان په جنوبی سیمو کې سیلابونه - ۱۵

دهغو سیلابونو یو لنډ رپوټ چې کورونه او د ژوندانه لاره یې وړانه کړه.

* شفاخانهء چک وردک - ۱۶

پروژه یې در خدمت اهالی ده و کوچیها.

درحاشیه زلزله رستاق:

کار جمع آوری نعش حیوانات مرده را آغاز نموده است که بدون شك در راه بهبود حفظ الصحه آن محل مشتمل میباشد.

هوای بسیار سرد زمستان، موقعیت ابرهای ضخیم در ارتفاع کمتر از زمین، بسته بودن تقریباً تمام راههای مواصلاتی به محل، برفباریهای دوامدار در جریان زلزله و روزهای بعد از آن، قطع رابطه بودن اطلاعاتی با محیط بیرون و يك تعداد دشواریهای دیگر سبب گردیدند تا انتقال فوری كمكها به زلزله زدگان و بازماندگان آنهاشديداً به كندی مواجه گردد.

رساندن مواد امدادی

نخستین كمكهای حیاتی ده روز

در گزارشهای مختلف آمده است كه هزاران نفر در زیر انبوهی از سنگ، آب خاك و شكسته های دیوار و سقف خانه های شان جانهای خود را از دست داده وحتی بعضی ها در زیر زمین ناپدید شده اند. در حدود (۹) قریه از جمله بیست و شش قریه رستاق به تمام معنی از بین رفته و ده ها هزار حیوان اهلی در ته ویرانه ها جان داده اند. این همه زمانی

اتفاق افتاد كه بارانهای شدید دو روز متواتر پیش از وقوع زلزله زمینه تخریب و فروپاشی خانه های گلین رستاق را كاملاً آماده ساخته

از ناتمی به ناتمی در

RUPERT COLVILLE / UNHCR

رستاق دست یافت.

خاطره‌ی ازخادشه

سبحان یکتا ازبازماندگان فاجعه زلزله که یازده سال عمر دارد و تمام اعضای خانواده اش را در آن حادثه از دست داده است، میگوید: اینهمه از طرف خداوند (ج) است. آدم به کار خدا (ج) چیزی گفته نیتانه، اما ایکاش همی زلزله در تابستان میشد.

گزارشات نهایی

مورسات داخلی وخارجی ازجمله نمایندگیهای مختلف ملل متحد، کمیته بین المللی صلب سرخ و سازمانهای غیر حکومتی که در تهیه و فراهم آوری کمکها به زلزله زدگان نقش بشر دوستانه خوش را انجام داده اند، درصدد آنند تا راپور جامع تمام جوانب فاجعه زلزله رستاق را تهیه نمایند.

میگویند در حدود هفتصد سال پیشتر نیز در همین حوالی زمین لرزه یی به چنان شدت واقع شده بود که باعث نابودی هزاران موجود زنده و تمام علایم آبادانی وزمینهای زراعتی گردید.

ICRC و ملل متحد کمکها را با استفاده از هلی کوپتر از پشاور و تاجکستان به رستاق و غوجه غار انتقال داده و پرتاب میکردند تا بعد از آن توسط موتر و چارپایان به قریه های رستاق برسد. وقتی باوجود شرایط ناگوار محیطی و اقلیمی زمینه رساندن کمکهای عاجل تا حدی مساعد شد، برفباریهای پیهم و تکانهای بعدی زلزله باردیگر بر مشکلات افزود و باعث تشدید رنج مردم گردید. عراده جات حامل کمکها در مسیر راه ۲۷۵ کیلومتری فیض آباد - رستاق به گل نشستند و پرواز هواپیماها نیز برای مدتی اصلاً ممکن نبود.

طرح ابتکاری توزیع

موفقانه ترین شیوه رساندن مواد امدادی به مستحقین حقیقی در جریان حوادث ناگوار فوق سیستم پخش مواد از جانب نماینده گان واقعی و انتخابی مردم بود. این شیوه که مبتنی بر اشتراك و نظارت متقابل به غایده های کمیته های منتخب و قابل اعتماد اهالی بر اساس حضور و تجمع آنها در مساجد محله میباشد، نه تنها باعث توزیع عادلانه مواد امدادی گردید، بلکه امتیاز دیگری هم داشت که با تکیه بر آن میتوان به معلومات مؤثقتی در جوانب مختلف زلزله

پس از وقوع زلزله به دسترس مردم گذاشته شد. سه لاری مواد امدادی پس از سپری نمودن پنج شبانه روز، پنج لاری مواد غذایی دیگر پس از هفت روز سفر موفق گردید تا از فیض آباد به رستاق برسد. وقتی باوجود شرایط ناگوار محیطی و اقلیمی زمینه رساندن کمکهای عاجل تا حدی مساعد شد، برفباریهای پیهم و تکانهای بعدی زلزله باردیگر بر مشکلات افزود و باعث تشدید رنج مردم گردید. عراده جات حامل کمکها در مسیر راه ۲۷۵ کیلومتری فیض آباد - رستاق به گل نشستند و پرواز هواپیماها نیز برای مدتی اصلاً ممکن نبود.

پس از روشن شدن قسمی هوامسؤولین امور بر آن شدند تا از شیوه های دیگر کمک به مصیبت زدگان محل استفاده نمایند، از جمله فرو انداختن

بسته های حاوی لباس، فرش پلاستیک، ادویه وامثال آن از هواپیما و همچنان انتقال مواد بر پشت چارپایان را میتوان ذکر کرد. کارکنان

RUPERT COLVILLE / UNHCR

له ويناو وڅخه تر حقایقو پورې

په یورک کې د افغانستان په اړوند یو سیمینار

دسولې د جوړښت بهیر یوازې په دی وروستیو کلونو کې د مرستندویو ټولنو د کاراجنډا ته لار موندلې ده. سوله نه یوازې یوه سیاسي پدیده، بلکه یوه ټولنیزه پروسه ده چې دخلکوله ژوندانه سره مستقیمه اړیکه لري او له همدې کبله یوازې دسولې لپاره د ټولنیز ظرفیت لوړول کولای شي چې دسولې د رغونې په لړۍ کې اغیزمن ثابت شي. په داسې حال کې چې د نړیوالو مرستو پروسه له عاجلو موقتي پروگرامونو څخه یوې دوامداره او پراختیا بینونکې لړۍ ته بدلون مومي، دا واضحه څرگند یږي چې پرمختګ دسولې په نه موجودیت کې ناهمکنه دی. ځکه نو د یوې ودانې ټولنې لپاره زیار ایستل، د یوې سوله ایزې ټولنې لپاره زیار ایستل ګڼل کیږي. په افغانستان کې، د نړۍ دنورو جنګ ځپلو هیوادونو په شان، د بشري مرستو ټولنه چمتو شوی چې د عامو خلکو په سطحه دسولې په بیارغونه کې خپله دنده ومنی او سرته یې ورسوي. ددې مدعا شواهد کیدای شي هغه یو شمیر

اقدامات وګڼو چې د ملګرو ملتونو، غیر دولتي مؤسساتو او د مرستو د ټولنې د نورو عناصرو له خوا دسولې د پراختیا لپاره په بیلابیلو سطحو کې ستره رسپړۍ. له دی ټولو څخه کم له کمه دا څرګندیږي چې خیریه مؤسسې کولای شي د بنسټیزې سولې لپاره په محلي سطحه کې په کار لاس پورې کړي.

یوله هغو ډیرو ارزښتناکو اقداماتو څخه چې په افغانستان کې د بنسټیزې سولې په اعمار کې یې د خیریه موسساتو پر عملي برخې اخیستلو باندې غور وکړ، یو درې ورځنی سیمینار وه چې د انګلستان هیواد د یورک په ښار کې د ایرشو. دا سیمینار د

British Agencies Afghanistan Group

او د یورک د پوهنتون د

Post-war Reconstruction and

Development Unit, PRDU

د څانګې په ابتکار او د RTC او

INTRAC په ګډ زیار جوړ شوی وه. په

نوموړي سیمینار کې، چې د تیرې

جنوري د میاشتې له دولسمې نیتې څخه یې تر پنځلسمې نیتې پورې دوام وموند، ۶۵ کسانو ګډون کړی وو چې له دې شمیر څخه ۲۲ کسه افغانان وو. د سیمینار په برخه والو کې د ملګرو ملتونو، افغاني اونړیوالو غړیو، د مؤسساتو، د مؤسساتو د انسجام ادارو، او په خاص ډول د بیلابیلو قومیل کونکو منابعو څخه نماینده ګان شامل وو. د برطانیې د حکومت د نړیوالې پرمختیا څانګې DFID داروپایي هیوادونو اقتصادي ټولنې E C او UNDP په ګډه ددې سیمینار مالی لګښت په غاړه درلودل.

د نوموړي سیمینار نه یې هدف دا دی چې په افغانستان کې د مرستو ټول پروګرامونه وکولای شي د جګړې او شخړو په کمولو کې څه ناڅه رول ولوبوي. همدا راز ددې سیمینار په دایرولو کې یو لړ نور مقاصد هم په نظر کې نیول شوي وه چې خلاصه یې په لاندې ډول دی:

- تر څو یو مختلط ګروپ د ساحوي

شهرچی چیست ؟

برای آن که به مفهوم شهر صحتی دست اجتماعی محصول و تبارز صحت یابیم، باید بدانیم که صحت چیست افراد يك جامعه میباشد، شهر صحتی نیز و چگونه تعریف میشود. دانشمندان مشخصاتی دارد که درروشنی آن میتوان گفت:

صحت تنها به مفهوم بیمار نبودن يك شهر صحتی :
 نیست، بلکه به بهبود کامل حالت ۱- پاک و مصون است.
 جسمی، روحی و اجتماعی اطلاق ۲- مواد غذایی، آب و برق راهواره
 میگردد. صحت احساس بهتر فرد، به شکل اطمینان بخش تهیه نموده
 محیط و شهر است. همانگونه که صحت و کثافت را از محلات زیست به دور انتقال

کار کوونکو، پالیسی جوړونکو او د تمویل کوونکو منابعو د نمایندگانو سره راغونډ شی او پر هغو اقداماتو خبری و کړی چی په دی ساحه کښی تراوسه سرته رسیدلی، او همداراز پر موجودو مسائلو او اړتیاوو غور وکړی.

- ترڅو په داسی ابتکاراتو لاس پوری شی چی د هغو په ترڅ کښی دا ډول مباحث نور هم دوام ومومی او په نتیجه کښی د ډیر ښه عملی کیدو لپاره معیارونه وټاکل شی. البته له دې سره به د سولې لپاره محلی ظرفیتونه پیاوړی شی.

- ترڅو داسی یوه پروسه منع ته راشی چی د ښه عملی کیدو لپاره پلانونو او عملی لارښوونو ته وده ورکړی.

د سیمینار په دوران کښی د ډیرو موضوعاتو له څیر لوڅخه پس، په پای کښی برخه اخیستونکو په بیلابیلو ساحو کښی د عملی اقداماتو ژمنه وکړه. وروسته بیا په یوشمیر پریکړو موافقه وشوه چې په هغو کښی لاندینی د یادونې وړ دی:

- د سولې لپاره کار کول به د مرستندویه موسساتو د لازمی چارو یوه برخه وگرځی.

- په دی اړوند به د تحقیقاتو او څیړنو څخه پرته په ورته نورو اقداماتو هم لاس پوری شی.

- د سیمینار له جریان څخه به یو لنډ

گذارش جوړشی او ټولو ته به واستول شی. - څرنگه چې د ملگرو وشی.

- د دی سیمینار او د اړوندو موضوعاتو د لازمیاتې څرگندونې لپاره به لازم اشتهاراتی اقدامات وشی.

- د سیمینار د تجویزاتو د تعقیب په سلسله کښی به د ۱۹۹۸ کال په دوران کښی یو بل سیمینار په افغانستان او چارو کښی برخه واخلي.

خبرې مرغلرې

میدهد.

۳- نیازمندیهای اساسی مردم رادر عرصه های مواد غذایی، آب، سرپناه، معاش و مصونیت کار از طریق اقتصاد همه جانبه، نیرومند و ابتکاری برآورده میسازد.

۴- دارای اجتماع نیرومند بوده که در آن ساختارهای مختلفه مردمی در قسمت بهبود صحت سهیم میباشد.

۵- شهروندان را قادر میسازد تا مشترکاً کار کنند و چنان مسیری رادر زندگی خویش اختیار نمایند که در مجموع بر رفاه اجتماعی و مخصوصاً صحت اجتماعی به شکل مثبت و مثمر اثر گذار باشد.

۶- برای مردم سرگرمیها و تفریحات سالمی را فراهم آورد که مناسبات

اجتماعی و ارتباطات باهمی را سهولت میبخشد.

۷- به گذشته خویش ارزش قایل است و میراثهای فرهنگی و اجتماعی خود را بدون در نظر داشت تعلقات نژادی و مذهبی حرمت میگذارد.

۸- صحت را من حیث عنصر عمده در ساختارهای خط مشی اجتماعی مدنظر گرفته و به همشهریان حق میدهد تا راه و روشی را اختیار کنند که بازندگی بهتر سازگار باشد.

۹- پیوسته در تلاش است تا کیفیت و وسایل دسترسی به خدمات صحتی هر چه بهتر شود.

۱۰- جایست که مردم در آن با طول عمر بیشتر، صحتمند زنده گی میکنند.

یا پاکستان کینی دایرشی.

دیورک سیمینار دځینی اړخونو په نظر کښې نیولو سره د خورا ارزښت خاوند لومړی داچی په کښې یولوی شمیر هغو افغانانو گډون کړی وه چی په خپلو ارگانونو کی د موثر موقف خاوندان دی او هم د سولې په اړوند فعالیتونو کښې برخه اخیستی شی. همداراز دیورک سیمینار د هغو ډیرو محدودو غونډو له ډلې څخه وه چی ورته د مرستو د ټولنی له بیلابیلو

ارگانونو څخه غاښنده گان رابلل شوی وو. د لویو قومیل کونکو منابعو لکه اروپایی ټولنه، نړیوال بانک، او هم د ملگرو ملتونو په گډون د ځینو نورو ارگانونو موثری برخه اخیستنی په خپل وار سیمینار ته ډیر اهمیت وربخښلی و. خوددی سیمینار رښتینی اهمیت به هلته څرگند شی چی د عمل په ډگر کښې اغیزمن ثابت شی. البته د داسی سیمینارونو اغیزه د برخه والو په ژمنو او د ژمنو په عملی کولو کښې پرتو وی.

- پاکي دایمان یوه برخه ده.

- دوه نعمتونه دی چې خلک یې

قدر نه پیژنی: یو صحت، بل فراغت

- روغتیا شمتنی ده.

روغتیا ستر نعمت دی او

خوشحالی ښه بدایی ده.

- روغ صورت نیمه بادشاهی

ده.

- د تندرستی له پاره بل هیڅ شی

دومره زیان نلری لکه په یوه غذا چې

بله غذا ورزیاته کړی.

شوه چې د (WFP) له مرستو څخه ۳۰۰ کیلوگرامه غنم او د لارې خرڅ (دموترکرایه) به په فیض آباد کې مهاجرینو ته ورکړل شي. پر هر ترک باندې د ۴۰ تنو څخه نیولی تر اته پنځوس تنو پورې د مالونو پرسر سواره وو خود UNHCR د پروگرام مامور گاسم فردانش

مهاجرینو ته مشوره ورکړه چې د مهاجرینو اداره به دوی ته په کافی اندازه پیسې ورکړي او ښه به داوی چې دوی درې څلور کورنۍ په هر ترک کې سپاره شي او دنورو دپاره خونور تر کونه کرایه کړي ترڅو دلاری د خطر مخنیوی وشي. په نتیجه کې ښځو او ماشومانو ته خونور تر کونه هم راوغوښتل شول او کاروان خپل سفر ته دوام ورکړ او له پنځه ساعتو نو سفر څخه وروسته شپه یې گرم چشمې ته ورسول. دهغې شپې په سبا د مهاجرینو د دفتر دوه موټرې د ۲۶ ترکونو سره ۱۶ کیلومتره فاصله په ۱۳ ساعتو نو کې ووهل او د ماښام په پنځو بجو د سرحوض سیمې ته ورسیدل. په دې سیمه کې د لومړي ځل له پاره د مهاجرینو سترگې پر خپل وطن ولگیدې. د هندوکش غرونو دهغوی په سترگو شواو هغوی په خپل جنگ ځپلی وطن کې چې پوره اته لس کاله یې د جنگ جگړو ننداره کړې وه، قدم کینودل.

دهغه مزار ته د راتلو څخه محروم پاتې شي. دامیر محمد څلمی زوی عظیم الله چې شل کلن ځوان دی، په افغانستان کې خپل پلرنی کډه لیر لږ په یاد لري. په بله ورځ د مهاجرینو د ادارې مامورین د سهار په شپږو بجو د خیر آباد کمپ ته ورسیدل. ځینو مهاجرینو به د راستنیدو نکوله لست څخه خپل نومونه خط وهل او ځینو به نوی خپل نومونه داخلول. د ورځې په پیل کې د ۲۵ ترکونو له جملې څخه لایو ترک په سترگو کیده. خوشیې وروسته د ۵۵۸ مهاجرینو مالونه پر ۱۲ ترکونو یار شو او کاروان دورځې په یوولس نیمو بجو د کشم په لور وخوځید او په دوو ساعتونو کې د چترال ښار ته ورسید. په چترال کې د مهاجرینو د ادارې د معیاری مرستو یوه برخه (۵۰۰۰ کلداری، دوه پلاستيکي څیمې او دوه تربالونه) مهاجرینو ته ورکړ شو او داروښانه کړي

د پاکستان د چترال د خیر آباد له کمپ څخه د افغان مهاجرینو ۱۱۴ کورنۍ د مهاجرت د ژوند له ۱۴ کلونو وروسته د تیر کال د سپتمبر په وروستیو ورځو کې د بدخشان د کشم د ولسوالۍ په لور وکوچیدل. د دغه سفر د مصارفو په برخه کې د مهاجرینو په چارو کې د ملگرو ملتونو ادارې له بیرته ستنیدو نکوسره هراړخیزه مرسته وکړه. د سپتمبر په ۲۶ نیټه د خیر آباد په سیمه کې مهاجرینو د خپلو کورونو او یاد کورونو د گاډونو، دروازو او کمر کیو په خرڅولو پیل وکړ ترڅو د هندوکش په لور وځو کو کې د سفر پرستونو زیاتوالی رامنځ نه شي. د مهاجرینو د اتو تنو سپین ږیرو مشرانو څخه حاجی امیر محمد کمپ ته نږدې قبرستان ته ولاړ ترڅو د خپل زوی مجیب الله پر مزار دهغه روح ته دعا وکړي. مجیب الله دوه کاله وړاندې په یوه ترافیکي پیښه کې مړ شوی و او امیر محمد پوهیده چې ښایي پس له دې

ډاکټره د مهاجرینو ټولې بڼې او ماشومان معاینه کړل او ۱۲۰ تنه بڼې او ماشومان یې دامید و او بڼو په شمورل تداوی کړې. داوسپنو دکمبود په برخه کې یې بڼو ته دوا ورکړې او پر ماشومانو یې پروتین لرونکی بسکیتونه وویشل. له هغه نه وروسته کاروان د فیض آباد په لور وخوځید او له سخت سفر نه وروسته د شپې په نه نیمو بجو د فیض آباد ښار ته ورسید. له مزار شریف نه د مهاجرینو د ادارې مامورین د مرستې د پاتې برخې دوشلو دپاره رارسیدلی وو. په فیض آباد کې شپږ تنو مسلمانو افرادو د تیلو دکمبود په وجه (پاتې په لسم مخ کې)

بله شپه راورسیده. هوا سړه وه. واوره په وریډیپیل کړی وه. مهاجرینو د خپلو بڼو او ماشومانو په خاطر نارامه بریښیدل، دهغې شپې په سبا واوره لږه وریدلې وه چې ډیر ژر ویلی کیده. لمر راختلی و او په سیمه کې د جمعیت د قوماندان له موافقې نه وروسته کاروان په یوساعت کې د ۳،۶ کیلومترو په سرعت د توپ خانې له درې څخه تیریده. مهاجرینو د ټوکونو پر سر چې په ترپالونو یې ځانونه له یخنی پټ کړی وو. په دې توگه کاروان دهندوکش په غرونو کې د ۶۰۰ مترو له لور والی څخه ۲۸۰۰ مترو لور والی ته راکښته شو چې بیا هم ساره احساس کیده. بیا هم شپه راغله او تیره شوه او په

شپږمه ورځ کاروان د بهارک د ښارگوټی په لور چې ۸۰ کیلومتره لیرې وه، روان شو او پس له اووه لسو ساعتونو سفر څخه بهارک ته ورسید. بهارک ته له رسیدو نه یونیم ساعت مخکې په لاره کې د مهاجرینو څخه د یرش کلن صیغت الله چې د ټوک پر سر ناست و، د تیارو په وجه د سړک د غاړو دونو له یو ښاخ سره ولگید چې دهغه د سرد کوړی دویښ کیدو سبب شو خو په لاره کې دهغه د ټپ دیووه ځلې تر لږ څخه وروسته کله چې کاروان بهارک ته ورسید نو هلته د (Merlin) د دفتر په کلنیک کې د صیغت الله تداوی وشوه او دهغه ټپ په ښه توگه ورو تړل شو.

په اوومه ورځ د نوموړی کلنیک بڼو

RUPERT COLVILLE / UNHCR

شعروادب

بهار رفته زدستم، اسیر پاییزم
 که غمگانه به یاد بهار میگیریم
 شکسته بار مصیبت، نهال امیدم
 چوداغ لاله که در لاله زار میگیریم
 کدامین بستر خوناب رادریاستی میهن
 که از موج جنون طوفان خون آراستی میهن
 به خونت میکشد آنکس که پروردی به جان خویش
 مگر این روز را خود از خدا میخواستی میهن؟

دعا

آب و وطن

ز بسکه بر بوم طهر خوبسور وطن
 حوایان میدهم جانم بیاور وطن
 هزار مرتبه جانم بلب رسیده و زلفت
 لافاقل شدم از بس به جستجو وطن

بسیلغی چو سدا لبز گلزارو به
 شهنشهر کند هر دم گلزار وطن
 اگر گنج جبه غم رسد به بے وطن
 بنیم جندیم از شش بوسر وطن

ز آب و وطن آب و سر دماله
 بجوش تا که زیر تو آب و سر وطن
 اگر نغمه ام از خود وطن تاحل
 بدلت که زنم ملا داشته آرزو وطن

داستان غم انگیز وطن

باغ دریاغ همه سایه پاییز شده
 نوبهاران امیدم چه غم انگیز شده
 ارغوانی که دران خون شقایق جارست
 برتن سرخ شفق مشعله آویز شده
 از بهارانه مگوییش که آفاق خدا
 پایمال ستم لشکر چنگیز شده
 رخس اندیشه برانگیزم ازین عرصه خون
 که تمامیت شب چکمه و مهمیز شده
 نغمه بی را که در آوای فلق میخواندم
 بسته در خلوت آهنگ شباویز شده
 مزرع سینه من تربت خونین کفنان
 کز گل سرخ شهادت همه گلپیز شده
 به کدامین افق فاجعه فریاد زخم
 داستان وطنم را که غم انگیز شده
 تا زمان زخم فجیعی زده بر قلب هنر
 دفتر شعر من از فاجعه لبریز شده

مهاجرینو د ادارې د مامور ملنگ ابراهیمی په مرسته منازعه پای ته ورسیده او د (WFP) په دفتر کې مهاجرینو کورنیو ته د (۳۰۰) کیلر گرامو غنمو د ویشلو کار پیل شو. د دغو ټولو کارونو سره سره لایول مهم مشکل چې له فیض آباد څخه د کشم په لور د مهاجرینو د کاروان د لارې خنډ گرځیدلی شو هغه په لاره کې د افغان اید (Afghan Aid) له خوا دیوه پله د بیا جوړولو د کار پیل کیدل و چې تر

ریسندګی ویاړندګی تاریخ هفت هزاره ساله دارد و در این میان تاریخ دقیق قالین بافی روشن نیست. باید گفت که قالین افغانی از قرن‌ها به اینسو مورد پسند مردم در سطح جهان بوده و مخصوصاً طی صد سال اخیر توجه بسیاری از پژوهشگران هنر و صنعت را به خود جلب نموده است.

قالین افغانی طریف ترین و ارزشمند ترین نمونه تبارز هنر افغانی است که با وجود تحولات گوناگون اقتصادی، اجتماعی اصالت خود را نه تنها از دست نداده بلکه رویه تکامل نیز گرفته است.

از مدتی در میان پژوهشگران نظریه تازه‌ای به میان آمده است که نقش‌های قالین افغانی برخلاف آنچه که به نظر میرسد صرفاً جنبه زینتی

RUPERT COLVILLE / UNHCR

(د اووم مخ پاتی) دریو اوونیو پورې د لارې د بندیدو سبب د دوو هفتو کې له تاجکستان څخه د گرځیده. تراوسه پوری د مهاجرینو دبیرته ستندیدو پوری دوه ځلې د افغان اید څخه د نوموړی پل د بیا جوړیدو د کار د غنډولو غوښتنه شوی وه او یو ځل بیا له هغوی نه وغوښتل شو چې کشم ته د مهاجرینو درسو لور او د موټرو دبیرته راتګ پورې دې د پل بیا جوړونه وځنډوي. د افغان اید د ادارې کارکوونکو بیا د نوموړی پل بیا جوړونه پیل کړی وای ځکه چې په

(د اووم مخ پاتی) د وطن په ... له مامورینو څخه د پټولو د مرستو غوښتنه وکړه چې په پای کې له هغوی سره څولیتړه تیل مرسته وشوه. دا قې ورځې په سهار د رپورانو پر مهاجرینو باندې پر تړ کونو د زیاتو مالونو د بارولو په خاطر اعتراض کاوه او مهاجرینو د ریوان د تړ کونو د ورورچولو په خاطر ملا متول خود

د دوو هفتو کې له تاجکستان څخه د د اړوګانو کاروان د لومړۍ کرښې دپاره رارسیدونکی و خود مهاجرینو د ښځو او ماشومانو په خاطر چې له اوږد سفر څخه ستړی ستومانه راسیدلی وو، هغوی خپل کار وځنډاوه.

په نهمه ورځ د مهاجرینو کاروان د کشم ولسوالۍ ته ورسید او د مشاهد په ښارگوټۍ کې د خلکو یوه لویه ډله دراستیدونکو مهاجرینو په استقبال

رازهای نقش فرشقالین

شکل یافته ویا این که دیگر وجود خارجی ندارند، مانند نیلوفر آبی، شقایق وحشی، گل صد برگ، آیینه گل، گل ابری و گل زردالو.

* درمیان مردم نظریه های دیگری نیز موجود است که میگویند نقش قالین همان کف پای فیل میباشد و از لحاظ سرخی رنگ به خونین بودن آن اشاره مینمایند. همچنان گفته میشود که بسیاری از قالینهای افغانی دربرگیرنده يك افسانه تاریخی میباشد.

خواننده گان گرامی!

آیا ممکن است شما نیز به این نکته دلچسپی گرفته و معلومات دست داشته خویش را جهت مستفید ساختن سایر دوستان خویش به نشانی این نشریه بفرستید؟ ●

ظاهری نداشته ، بلکه هر نوع آن دارای يك رمز و مفهوم خاص خود است . برخی به این گمان شده اند که اگر به نقشهای قالین افغانی دسترسی پیدا کنیم، از مجموعه ترکیب نقشها و خطوط پیرامون آن میتوان به پیام و یا مطلبی که فرش قالین آن راه نمایش میگذازد، پی ببریم. مثلاً گفته شده است که نقشهای شش ضلعی نشانه های زمینهای زراعتی جغرافیایی

* نقشهای قالین بیانگر قریه هایی که در امتدادهم قرار دارند و ارتباطات اجتماعی آنها میباشد.
* نقشهای قالین هر يك نشانه گلهایی است که به مرور زمان تغییر

رانیدې شوه ترڅو خپل خپلوان وپیژنی، او هغوته په ځانگړی توگه ښه راغلاست ووايي. د مشهد د بازار د سړکونو غاړې په لویو ونو ښایسته وی او دوکانونه په کافی اندازه د خرڅلاو په څیزونو ښایسته شوی وو. راستنیدونکو او کلیوالو یوله بل سره غاړه وتل. هوایی دزې پیل شوې او یویل ته ښه راغلاست ویل نیمه گړی و نیوله. د حاجی امیر محمد زوی عظیم الله هم دخپلو ترونو او ترورونوله

دولسوالی ښوونځیو ته اهدا شوه ترڅو دجوايزو په نوم زده کوونکو ته ورکړ شي. په نوموړی سیمه کې د افغانستان له پاره د سویل د کمیتی یو روغتون او د ناروی د کمیتی د بیارغونې څو پروژې فعالې او د سیمې دخلکو دستونزو په لیرې کولو بوختې دي. په یوولسمه ورځ دمهاجرینو د دفتر مامورین له خلکو سره له خدای په امانی وروسته له کشم څخه بیرته راستون شول. ●

زامنوسره چې په کوچنیوالی کې یوله بل څخه بیل شوی وو، غاړه وتل او دیویل په لیدو یې زړونه خوشحالول. د ۱۴ کلونو د غربت د ژوند د پای ته رسیدلو په ویاړ دزې د شپې تر نیمایي پورې روانې وې. بله ورځ د جاپان د نجونو څارندویانو د (۱۸۲۰) ډالرو په ارزښت د سولې مرستې چې نانزکې، جامې، قرطاسیه او نور په کې شامل وو، پر ۱۱۴ نجونو او هلکانو وویشل شو او پاتې برخه یې

تعلیم و تربیه و دیار هجرت

دیدگاه ها و نظریات

خواننده گان عزیز! به ادامه جمع آوری نظریات پیرامون تعلیم و تربیه در دیار هجرت درین شماره نظر دودانش آموز را با شما در میان میگذاریم.

روپیه میباشد، برای اکثر دانش آموزان
بیشتر بوده و خارج از توان اقتصادی
خانواده ها میباشد.

۴- برخی از لیسه ها در شرایط
مهاجرت از کمکهای خارجی کم و بیش
مستفید میشوند در حالی که متاسفانه
برخی دگری از مکاتب و لیسه ها از
کمکهای تعلیمی بی نصیب اند که
در ارتقای سویه تعلیمی دانش آموزان
اثرات آن را نادیده نمیتوان گرفت.

۵- اتحاد نظر، همکاری همه جانبه
وسعی و تلاش مثبت اداره، استادان
و شاگردان مکاتب در تربیه سالم اولاد
و وطن که آبادی دوباره و وطن، تأمین صلح
در مین و آینده کشوری دوش آنان اند،
نقش مؤثر دارد. امیدوارم همه کارکنان

ضرورت کسب دانش یکی از عوامل
ترك وطن برای افغانها میباشد.
خوشبختانه عده بی از اشخاص آگاه
و صاحب صلاحیت امکانات ادامه تحصیل
را در دیار هجرت نیز برای جوانان افغان
مهمیا کرده اند که تاحد زیادی مورد قناعت
دانش آموزان قرار دارد. اما به خاطر بهبود
هرچه بیشتر تعلیم و تربیه در مجموع

(۲)

دینپور په ښار کې چې د شخصي گټې
په خاطر د جیبسونو د کولو لویه د
گیمونو د ټیم ترمنځ د ښار په سټډیوم کې
کورسونو د ټیمونو ترمنځ روانه وه، په دې
وړوستیو وختونو کې یوازې دوه ټیمونه چې
سرگردان باشي چې څه موده د دې
دمکتیونو او کورسونو ټیمونه دي، دلويې
لویدو راپورتناز په برابرولو بوخت و،
د فابنل ته ووتل. دغه دوه ټیمونه په لومړي
زباتو کې چې له دې لويې څڅښه
یوشمیر ماشومان د چرسو او پوږو دلويې
فابنل ته هم ووتل. کې د تخصص د کورسونو په راویستلو سره

(۱)

له ښونځیو څخه د شاگردانو د ټیټې
لوږه چې د سینما گانو د ټیم اود ویدیو
گیمونو د ټیم ترمنځ د ښار په سټډیوم کې
پیل شوي وه، ویدیو گیمونو پری ترلاسه
کړي.
سرگردان باشي چې څه موده د دې
دمکتیونو او کورسونو ټیمونه دي، دلويې
لویدو راپورتناز په برابرولو بوخت و،
د فابنل ته ووتل. دغه دوه ټیمونه په لومړي
زباتو کې چې له دې لويې څڅښه
یوشمیر ماشومان د چرسو او پوږو دلويې
فابنل ته هم ووتل. کې د تخصص د کورسونو په راویستلو سره

ښوونه او روزنه

د طنزونو

په هنداره کې

باخون

بخش تعلیم و تربیه افغانستان وظایف خیلی مقدس شان را مسؤولانه به انجام برسانند. در عرصه تعلیم و تربیه آسان نمیشود. راتدریس کنند. بگیرند و مواد مورد ضرورت شاگردان

۲- نظم و دسپلین اداری و تدریسی در مفاهیم با استادان مجرب، بآدانش و مسلکی در مکاتب برقرار شده میتواند در غیر ان تطبیق پروگرام درسی دور از امکان به نظر میرسد که در برخی از مکاتب در شرایط مهاجرت به این نکته کمتر توجه صورت میگیرد.

۴- عدم موجودیت يك اداره مرکزی تعلیم و تربیه برای مهاجرین باعث خودسریها و تفاوتها در شیوه تدریس و طرز اداره در لیسه ها و تعیین مضامین مختلف در مکاتب گردیده است که اطفال و نوجوانان را متأثر میسازد. بهتر میشود اگر:

XXX

۱- مقدار معاشات معلمین که ایجاب اخذ فیس از شاگردان را مینماید، از یک طرف مصارف ماهانه خانواده های معلمین را تکافونکرده و از طرف دیگر مقادیر فیسهای تعیین شده در مکاتب مختلف برای تعداد زیادی از شاگردان بسیار زیاد است که به سهم خود در ارتقای سطح تعلیم و تربیه افغانستان نقش دارد. بادر نظر داشت مشکل معلم و شاگرد تعیین فیس مناسب کار مشکل است که بدون

۳- عدم موجودیت پروگرام واحد درسی در مکاتب مهاجرین يك مشکل عمده دگرست که ناشی از موجود نبودن يك اداره مرکزی تعلیم و تربیه در بین مهاجرین میباشد. البته تنها معلمین مجرب و صاحب صلاحیت میتوانند در مورد مواد درسی هر مضمون تصمیم

يك اداره مرکزی تدریسی و کنترل کننده تمام مکاتب در مهاجرت به وجود آید و استخدام معلمین باتجربه و دارای تحصیلات عالی در لیسه ها صورت گیرد.

عبدالفتاح شاگرد صنف یازدهم لیسه ابوعلی سینا در پشاور. ●

د مکتبونو (ښوونځيو) پرتيم دېرې په حال کې دی. په هر صورت، وېه گورو چې لويه د چاپه گټه تمامېږي.

ښوونځيو او پوهنتونونو وسله وال ټيمونه هم د لويې ميدان ته راووتل او د کتابونو په ځای يې وسلې گرځول دورځنی تقسيم اوقات جز شو.

لگیدلی وو. زموږ سپورتي خبريال زياتوی چې د ښوونځيو ټيم لويه دملکانو او خانانو له ټيم نه وگټله، خودفاينل په لوبو کې په

(۳)

نن سبا وسله گرځول يوه غايشی لويه ده چې دځينو ټيمونو غړي له ټمانچې سره په څنگ کې ماشين گڼې هم گرځوي. دغه لويه چې پخوا دملکانو او خانانو ترمنځ روانه وه او په کلیو کې به دغو دوه ټيمونو يوله بل سره وخت ناوخت لوبې ترسره کولې، خو په دې راوړوسته وختونو کې د

سرگردان باشی خبر راكوی چې څو ورځې دمخه ديو ښوونځی شاگردانود کالج په دننه کې ټمانچې راوويستی او په ډله ايزه توگه يې يو په بل باندی ددزو لويه سرته ورسوله. په دی لويه کې دواړه فريق ټيمونه يوله بل سره مساوی شول ځکه چې له هر ټيم څخه درې، درې تنه په گوليو

ديونیورستی له ټيم سره پنجه نرموی، مالومه شی چې په وروستیو لوبو کې په داتلولی کې کوم ټيم ترلاسه کړی. ●

دمولاسس غذايي خبتي

۹- څاروی خوښ او ځلانده ښکاریدل.

۱۰- مالداران ځکه خوښ وو چې

څاروی یې روغ وو او ټول ژمی یې شیدې ورکولې.

۱۱- په ژمی کې دمولاسس دغذایی

خبستو دورکولو په نتیجه کې، په پسرلي

کې څاروي تندرسته وي او دپسرلی له وښو

څخه لاینه گټه پورته کوي. په دې توگه یې

صحت او تولید دټول کال په ترڅ کې لاینه

کيږي.

ترکیب:

مولاسس (دجغندرویا گنیو شیره) ۴۵

یوریا (سپینه سره) ۵ %

دپنبه دانې کنجاړه ۱۰ %

دغنمو سبوس ۴ %

دوریجو پوټکي (پخک) ۲۰ %

کلسیم او کاسید ۸ %

مگنیشیم او کاسید ۳۰ %

مالگه ۲ %

لاندې ډول خلاصه کيږي.

۱- دڅارویو دشهدو تولید یې دوه

چنده کړی دی چی څاروي ټول ژمی شهدې

ورکولې.

۲- دشهدو ورکولو موده یې اوږده کړی

ده.

۳- څاروی په ژمی کې دډنگریدو په

ځای چاغ شوی دی.

۴- په میړو کې دکم خوراکي له کبله

دبچی زیاتول له منځه تللی دی.

۵- له زیریدلو وروسته ورې غښتلی

اوروغ وو.

۶- دوه گوني زیریدنې زیاتې وې.

په ۱۳۷۴ کال کې دافغانستان په

مختلفو ځایونو کې دمالدارانو په گډون

دسروې او پلټنو په اساس څرگنده شوه چې

دڅارویو دودې اود تولید اړتیا ور خواره

خصوصاً په ژمي که نه موندل کيږي

نودافغانستان لپاره دملگرو ملتونو

دخوراک او کړهڼې د ادارې (FAO)

دڅارویو د روغتیا او تولید پروگرام ددې

ستونزې دحل او دڅارویو دخوړو دښه والي

لپاره په نورو پروژو برسيره یې دمولاسس

غذايي خبستې یې هم دافغانستان په

مختلفو برخو کې څاروي لرونکو ته رسولي

دي. په ۱۳۷۴ کال کې د ۴۵۰۰ کیلو په

خپل څاروی له لوړې وساتئ!

۷- دخوراک دکموالی له کبله مړینه له

منځه تللی ده.

دویتامینو او منرالو نومخلوط ۱ %

دای کلسیم فاسفیت ۲ %

۸- غښو وترنرانو دمولاسس خبستې

دکم خوراکي له کبله دفلج د علاج لپاره هم

ازمویلې او ښه نتیجه یې اخیستي ده.

(د شپاړلسم مخ پاتی)

وزن غذايي خبستې دپکتیا په جاجي

میدان او دغزني په جغتو کې مالدارانو ته

ویشلې شوې او دڅارویو په ودې، تولید

اوروغتیا باندې یې اغیزې ترڅارنې

لاندې ونیولې شوې، چې نتیجه یې په

د افغانستان په خپلې سیمو کې ورانوونکي سیلابونه

په نه وی نوڅکه خو نوموړو سیمو ته
د راتلونکي وچکالي گواښ هم متوجه دی.
فاروق دهیلمند یو پخوانی بزگر په دې باب
داسی وویل: ((همدا اوس دا یو سطحه
مخ په تیتید وده. زه اریان یم چې لومړی
کوم کار وکړم؟ له هرڅه نه مخکې څه

وکړم؟ خپل کښت وژغورم او که می لومړی
خپل کور بیا جوړ کړم او یا زراعتی کانا لونه
پاک کړم؟
باید وویل شی چې مرستندويي موسسې
په گډه سره پریو پروگرام کار کوي ترڅو
د سیمي له خلکو سره دهغوی د ژوندانه په
بیا روانولو کې مرسته وکړي. د
UNOCHA د پروگرامونو مسوول
بریدلی فورستر (Bradley Foerster)
په دې باب یادونه وکړه چې: - په دې برخه
کې زموږ اساسی ستونزه په دې کې ده چې
نوموړی سیلاب ځپلی سیمه ډیره پراخه ده
او ټولوته د مرستو رسول ستونزمن
کار دی. د نوموړو سیمو
داوسیدونکو کورنیو سره د مرستې په خاطر
په مرستندویه ټولنه کې زموږ همکاران او
موږ به خپله د سیمه ایزو مقاماتو همکارۍ
او مرستو ته اړتیا لرو. ●

د فبروري په میاشت کې ورانوونکو
سیلابونو د نیمروز، هیلمند، زابل،
ارزگان او کندهار ولایتونو یوزیات شمیر
کورونه، پلونه، زراعتی مځکي
او کانا لونه ونړول او د نوموړو سیمو خلک
یې له سترو ستونزو سره مخامخ کړل.
دغه سیلابونه د ۱۹۹۰ عیسوی کال څخه
راپه دې خوا په نوموړو ولایتونو کې ساری
نه درلود. د دغو سیلابونو سببونه په لاندې
ډول ارزول شوي دي:

۱- زیاتو بارانونو د هیلمند او ارغنداب
د سیندونو او د زراعتی کانا لونو داوږد
زیاتوالی سبب شو چې په نتیجه کې
د نوموړو سیندونو د غاړو د له منځه وړلو او
ورانولو باعث وگرځید.
۲- د زیاتو بارانونو په سبب سیلابونو
د غرونو له لمنو څخه سرچینه واخیسته او له
غرونو څخه په تیزی سره دراکښته کیدو په
وجه د زیاتو ورانیو سبب شو.

(دغوارلسم مخ پاتی برخه)
د ملاس غذایی ...

دمولاس استعمال

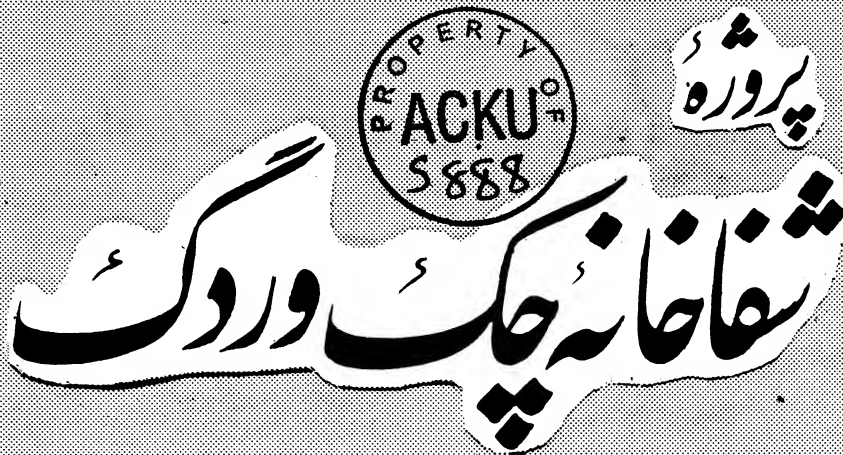
عموماً دمولاس خښتې دڅاروی مخ ته ایښودل کیږي چې ویې ختی. په لومړیو ورځو کې ښایی څاروی دمولاس خښتې ښې ونه ختی، خو وروسته چې ورسره بلد شي بیا یې ښې ختی.

غوا یا غوی ۵۰۰ گرامه په ورځ کې ۵ کیلو خښتد ۱۰ ورځو لپاره مینه یاسه ۱۰۰ گرامه په ورځ کې ۵ کیلو خښتد ۵۰ ورځو لپاره وزې. وزو ته باید ورنکړای شي څارو ته دمولاس دڅښتو دتغذیې په وخت کې باید لاتدې ټکي په نظر کې ونیول شي!

* خښتې باید په اوړي کې کله چې کافی اندازه نور خواړه او څړغایونه موجود وي، څارو ته ورنکړای شي، ځکه چې گراني تماميږي.

* کله چې شودې ورکوونکي غواوې دمولاس خښتو ته اړولې کیږي، په پیل کې دهغو شودې کمیږي، چې علت یې دڅوړو بدلون دی. کله چې دغوا وجود دڅوړوله بدلون سره عادت شي، دڅوړو تولید بیرته زیاتیږي.

* دمولاس له خښتو سره د عادت

شفاخانه چک ورد که په فاصله ۷۵ کیلومتره په طرف غرب شهر کابل موقعیت دارد، در سال ۱۹۸۹ عیسوی تاسیس ویاوسایل مختلف طبی مجهز بوده و از طرف کمیته انکشاف طبی وشردستانه برای افغانستان (C.P.H.A) و مجتمع اروپایی (EU) قبول میگردد. پرسونل طبی شفاخانه مذکور شامل دکتوران، نرسها و تکنیشنها میباشد، توسط کارلا شيفر (Ms. Karla Schefter) از کشور المان رهبری میشود.

معاون این پروژه آقای لیسوسر (

Mr.M.J.Lebuser) در المان مقیم بوده ودرهرش ماه یکبارامور پروژو را از نزدیک ارزیابی میکنند و دکتوران بین المللی و منطقوی وقتا فوقتا به کمک این شفاخانه میشوند.

روزانه عده زیادی از اهالی منطقه به شمول کوچیها به شفاخانه مراجعه مینمایند که نود درصد آنان را زنان واطفال تشکیل میدهند.

پرسونل منطقوی شفاخانه نیز با داشتن مهارتهای مسلکی بهر وطاقات شان رادر بخشهای مختلف به وجه احسن پیش

د تولید ظرفیت کم وو نودې پروگرام ونشو کولای چې د ضرورت وړ مقدار د مولا سس خښتې دافغانستان مختلفو سیمو ته ورسوي. اوس دوه نوو موسسود مولاسس دڅښتو په تولید پیل کړی او هیله کیږي چې دسړ کال دژمي لپاره به په کافی اندازه خښتې په مناسبه بیه دیرو سیمو ته ورسولی شي.

کیدو لپاره څاروي مختلفې مودې اخلي، ځینې څاروي په یوه اونۍ کې عادت کیږي او ځینې تر دریو اونیو پورې وخت اخلي. د ۱۹۹۶ کال له پیل څخه تر اوسه پورې د FAO د مالدارۍ دپراښه پروگرام ۱۲۲۰۰۰ کیلوگرامه خښتې دافغانستان شرقی او جنوبی ولایاتو ته لیږلې دي. پخوا داڅښتې صرف په یوه موسسه کې جوړیدلې او څرنګه چې د دې مؤسسې

میسرند و موجودیت شرایط
کاردرآمد موثق هرچه بیشتر
و عملی مسایل آنان را یاری
میسرساند. در حال حاضر به
تعداد هشت نرس (چهار زن
و چهار مرد) در خدمت بیماران
آن منطقه قرارداد داشته
و دو ماسور دیگر افسغانی
مسئولیت امور اداری و تنظیم
فعالیت های طبی را به عهده

دارند. غذای بیماران و پرسونل شفاخانه
نیز از طرف شفاخانه به کمک موسسه
جهانی غذا (WFP) تهیه میگردد.

مارتا (MARTA) که ۳۶ سال
در افغانستان زنده گی کرده و به دری
و پشتو فصیح صحبت کرده
میتواند، در آموزش و پرورش نرس های
شفاخانه زحمت زیاد کشیده است. سال
گذشته یک برنامه پرورشی و آموزشی
در مورد «مادر و حفظ الصحه» برای

پرسونل طبقه اناث شفاخانه مذکور
به کمک متخصصین افغانی و پاکستانی
دایر شد که مفید ارزیابی گردید.

پروگرام همه جانبه برای معیوبین
افغان (C.D.A.P) نیز در بخش بازسازی
در افغانستان با فراهم آوری تعلیمات
ابتدایی برای معیوبین در بخش تربیتی
نقش عمده دارد.

ماشینهای X-RAY، فیزیوتراپی
والترا ساوند از جمله وسایل شفاخانه
مذکور میباشد که فعالیت های طبی

شفاخانه مذکور را مؤثر تر میسازد.

تاکنون چندین عملیات ولادی
در شفاخانه چک وردک به موفقیت به انجام
رسیده است.

در اپریل سال ۱۹۹۷ کمپاین واکسین
پولیو (ضد فلج) عملی گردید و همزمان با
آن تیم متخصصین شفاخانه چشم
نورد کابل به شفاخانه چک وردک آمده
و در تداوی بیماران چشم همکاری نمودند.

تیم مذکور ۱۳۱ عملیات چشم را موفقانه
انجام داد. بیماران را تازمانی که بهبود
یافتند در شفاخانه نگهداشته شدند.
در بخش جراحی پلاستیکی تیم

(INTERPLAST) در مدت هشت روز
ماه اگست سال گذشته ۷۶ عملیات را به

خوانندگان عزیز: امیدواریم نظریات و پیشنهادات سالم تان را به خاطر بهبود
هرچه بیشتر پیغام به آدرس ذیل بفرستید:

PAIGHAM
C/O UNDP
P.O.BOX 1051
ISLAMABAD
PAKISTAN

پیغام
اداره برنامه های انکشافی ملل متحد
پست بکس نمبر ۱۰۵۱
اسلام آباد، پاکستان

PAIGHAM

PAIGHAM : A monthly magazine reflecting the work of the United Nations, Non-Governmental Organizations and Afghans inside Afghanistan and abroad. The views expressed in the articles in this magazine are those of the writers and do not necessarily reflect the views of the United Nations.